

3. Галушко Т. Поняття комунікативної еквівалентності у фаховому перекладі. Дніпро, 2018. 3 с.
4. Ганічева Т. В. Зміст поняття “перекладацька компетенція”. Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу. Матеріали III Всеукраїнської наукової конференції. Харків, 2005. С. 43–45.
5. Горошкін І.О. Перекладацька компетентність як індикатор сформованості мовної особистості майбутнього перекладача. Луганськ, 2010. 10 с.
6. Гусленко І. Професійна компетентність перекладача при навчанні редагування письмового перекладу в контексті формування критичного мислення. Харків, 2021. С. 43–51.
7. Зінуква Н.В. Методична система навчання студентів магістратури усного перекладу у зовнішньоекономічній сфері (на матеріалі англійської та української мов). Київ, 2018. 500 с.
8. Ігнатенко В.Д. Критерії оцінювання рівня сформованості компетентності в анотативному і реферативному видах письмового перекладу з французької мови на українську. Біла Церква, 2015. С. 22–26.
9. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ, 2003. 185 с.
10. Максименко Л.О. Втілення сучасних підходів у процесі формування у філологів-перекладачів компетентності у письмовому перекладі наукових текстів. Київ, 2017. С. 93–101.
11. Пасічник Т.Д. Аналіз підходів до визначення структурних компонентів професійної компетентності викладача перекладу. Київ, 2019. С. 41–44.
12. Савчук Г.В., Дашкова К.В. Особливості перекладу художньої літератури. Київ, 2018. С. 79–81.
13. Словник ключових юридичних термінів. Київ, 2021. URL: <https://english4real.com/vocabulary-law.html>
14. Теорія перекладу в працях Ю. Найди. Київ, 2013. URL: <http://um.co.ua/4/4-17/4-177743.html>
15. Труднощі технічного перекладу: особливості, проблеми, правила. Київ, 2018. URL: <https://tabula.com.ua/ua/blog/trudnosti-tehnicheskogo-perevoda-osobennosti-problemyi-pravila-9/>
16. Шугаєв А.В. Особливості перекладу англійських медичних інструкцій на українську мову. Київ, 2012. С. 312–315.
17. Can and Be Able To. New York, 2019. URL: <https://learningenglish.voanews.com/a/can-and-be-able-to>
18. Delisle J. Translation: An Interpretive Approach. Ottawa, 1988. P. 1–8.
19. Kelly D. Training the trainers: towards a description of translator trainer competence and training needs analysis. Retrieved from <https://www.erudit.org/fr/revues/ttr/2008-v21-n1-ttr2896/029688ar.pdf>
20. Newmark P. A Textbook of Translation. New York, 1988. 292 p.

УДК 81.111.4

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.3.17>

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ ПРОМОВ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО ТА КІСІДА ФУМІО

LINGUISTIC AND CULTURAL ANALYSIS OF VOLODYMYR ZELENSKY AND KISIDA FUMIO SPEECHES

Філатова О.О.,

orchid.org/0000-0001-7585-3938

кандидат філологічних наук,

*старший викладач кафедри романо-германських мов
Національної академії Служби безпеки України*

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року увага всього світу прикута до подій, які розгортаються на території нашої держави. Ця неспровокована агресія торкнулася усіх країн світу прямо чи опосередковано. Одні країни надають прихисток біженцям, допомагають фінансово, матеріально, військово через надання зброї, або навчаючи наших захисників. Вони, здебільшого, розуміють важливість саме перемоги України, аби самостійно не почати воювати з агресором. Інші країни знаходяться фізично далеко від кордонів російської федерації, але також страждають через агресію втративши можливість отримувати українську сільськогосподарську продукцію вчасно, в достатній кількості та за прийнятну вартість. В будь-якому разі російсько-українська війна стала дуже великою проблемою та трагедією для всього світу. Саме тому з початку березня 2022 року президент України Володимир Зеленський почав звертатися особисто до парламентів та лідерів країн цивілізованого світу з метою надання правдивої інформації про перебіг подій, а також з метою залучення цих країн до спільної боротьби з ворогом. Задля кращого донесення своєї думки Володимир Зеленський будував свої про-

мови з урахуванням найкращих стратегій дискурсології, аргументації та риторики, використовував найдоцільніші лінгвістичні та стилістичні прийоми, враховуючи культурні, географічні, історичні, економічні та ментальні концепти та особливості тієї країни, до якої він звертався. Кожна його промова була унікальною, без загальних штампів та повторень. Це були промови сильного та впевненого лідера воюючої держави, його риторика була зрозумілою та логічною. Саме тому він знайшов відгук в думках та вчинках усіх країн, до яких апелював, саме тому ми отримуємо ту допомогу, яка приведе нас до миру, а потім гарантуватиме безпеку в повоєнний час. Однією з країн, до яких звернувся Володимир Зеленський 23 березня 2022 року була Японія. Ця промова і стала об'єктом дослідження в даній статті. 24 лютого 2023 року прем'єр-міністр Японії Кісіда Фуміо відвідав Україну та зробив низку заяв стосовно наданої допомоги, а також зробив прогноз на майбутнє. В статті також розглянуто та проведено аналіз промови Кісіда Фуміо з лінгвокультурологічної точки зору.

Ключові слова: дискурс, аргументація, риторика, концепт, лінгвокультурологія.

Since the beginning of the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation on February 24, 2022, the world's attention has been focused on the events that are unfolding on the territory of our state. This unprovoked aggression has affected all countries of the world directly or indirectly. Some countries provide shelter to refugees, help financially, and militarily by providing weapons, or by training our defenders. They mostly understand the importance of Ukraine's victory, so as not to start fighting the aggressor on their own. Other countries are physically far from the borders of the Russian Federation, but also suffer from aggression by losing the opportunity to receive Ukrainian agricultural products on time, in sufficient quantities and at an affordable price. In any case, the Russian-Ukrainian war has become a very big problem and tragedy for the whole world. That is why since the beginning of March 2022, President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy began to appeal personally to the parliaments and leaders of the countries of the civilized world in order to provide truthful information about the course of events, as well as to involve these countries in a joint fight against the enemy. To better convey his thoughts, Volodymyr Zelenskyy organised his speeches taking into account the best strategies of discourse study, argumentation and rhetoric, used the most appropriate linguistic and stylistic techniques, taking into account the cultural, geographical, historical, economic and mental concepts and features of the country to which he addressed. Each of his speeches was unique, without common clichés and repetitions. These were the speeches of a strong and confident leader of a warring state, his rhetoric was clear and logical. That is why he resonated in the thoughts and actions of all the countries he appealed to, and that is why we receive the help that will lead us to peace and then guarantee security in the post-war period. One of the countries that Volodymyr Zelenskyy addressed on March 23, 2022 was Japan. This speech became the object of research in this article. On February 24, 2023, Japanese Prime Minister Kishida Fumio visited Ukraine and made a number of statements regarding the assistance provided, as well as made a forecast for the future. The article also considers and analyzes Kishida Fumio's speech from a linguistic and cultural point of view.

Key words: discourse, argumentation, rhetoric, concept, linguistic and culture studies.

Постановка проблеми. Промова-звернення Володимира Зеленського до парламенту Японії є новим видом комунікації між двома країнами. Дослідження мовних та стилістичних засобів, які використав президент України є надзвичайно важливим, адже вказує на тісну взаємодію між лінгвістичними та екстралінгвістичними факторами для досягнення поставленої мети. Розуміння та знання лінгвокультурологічного підходу до створення такого виду дискурсу відіграє важливу роль в подальшій міжкультурній комунікації.

Аналіз останніх досліджень. Дискурс розглядається як термін філософії та гуманітарних досліджень, з допомогою якого позначають аргументоване усне чи письмове обговорення будь-якої теми, в якому предметом дискусії стають і самі способи аргументації; будь-яке мовлення, розмова, дискусія, особливості яких характеризують мовця [4]. Дискурс відрізняється від звичайного тексту тим, що завжди поєднує контекст (ситуативність висловлення) та мовні засоби для передачі змісту.

Аналіз дискурсу завжди корелює з аналізом мотивації мовця, адже саме мотивація є передумовою використання тих чи інших мовних та стилістичних засобів задля досягнення поставленої мети. Так, Джонстон зазначає, що «Люди

в різному академічному середовищі використовують термін «аналіз дискурсу» для того, що вони роблять, як вони це роблять, а також поєднуючи ці два процеси» [7, с. 1]. Аналіз дискурсу – це міждисциплінарне дослідження, яке виходить за межі окремого речення [9, с. 7], завжди проводиться з урахуванням екстралінгвістичної складової та соціального контексту [8, с. 1].

Однією з основних цілей промов Володимира Зеленського є переконання світової спільноти в загальносвітовому масштабі російської загрози у військовому, екологічному, продуктовому плані. Саме тому в своїх зверненнях він використовує прийоми аргументації та риторики. Аргументація – це процес обґрунтування людиною певного положення (твердження, гіпотези, концепції) з метою переконання в його істинності, доцільності). [3]. Риторика ж в свою чергу визначається як мистецтво логічного та якісного висвітлення своєї думки, використовуючи всі наявні вербальні та невербальні засоби для переконання [6, с. 7].

Постановка завдання. Метою даної статті є проаналізувати риторику двох лідерів з огляду на культурологічний контекст, а також на ті лінгвістичні та стилістичні засоби, які вони використали у своїх промовах. Такі види звернень

є безпрецедентними, що зумовлює їх новизну, а отже і актуальність даної роботи. Розуміння ступеня досягнення екстралінгвістичної мети використовуючи мовні засоби є надзвичайно важливим, адже є прикладом сили слова в політичному дискурсі.

Аналізуючи звернення Володимира Зеленського до парламенту Японії 23 березня 2022 року можна стверджувати, що в своїй промові президент поєднує такі обов'язкові елементи вдалого виступу, як логічність викладення, врахування цільової аудиторії, апеляція до почуттів та соціально-культурного контексту, знання історії країни та вдале поєднання з проблемами сьогодення.

Однією з важливих характеристик промови Володимира Зеленського є використання мовних засобів для вираження різних концептів, які корелюють між українською та японською ментальністю, відображаються історичні та сучасні події. Концепти – це «інформаційні структури свідомості різносубстратні за способами формування та представлення знань про певні об'єкти і явища» [5, с. 258].

Виклад основного матеріалу. Звертаючись до представників парламенту Японії Володимир Зеленський використовує як особистісний підхід, називаючи адресатів по імені: *Dear Mr. Hosoda!*, *Dear Mrs. Santō!*, *Mr. Prime Minister Kishida!*, так і загальний, звертаючись до парламентарів *Distinguished Members of the Japanese Parliament!* та всього народу Японії *Dear Japanese people!*.

Починаючи свою промову Володимир Зеленський вирішив використати прийом надання фактичної інформації, та наголосити на наявності фізичних кордонів з одночасною відсутністю кордонів психологічних, ментальних. *“Our capitals are separated by a distance of 8 thousand 193 kilometers. On average, it's 15 hours on a plane. Depending on the route..... On February 24, I did not see any distance. Even a millimeter between our capitals. Even a second between our feelings. Because you immediately came to our aid. And I'm grateful to you for that.”*

Японія і справді знаходиться дуже далеко фізично і тому Володимир Зеленський акцентує увагу саме на світовій загрозі російської агресії *“global security, It is important for everyone on Earth. Because without peace for Ukraine, no person in the world will be able to look to the future with confidence”*.

Однією з найважливіших та найтрагічніших подій в історії Японії є ядерні бомбардування японських міст Хіросіми і Нагасакі 6 та 9 серпня 1945 року. Тоді від вибуху одразу заги-

нули 70 тис. мешканців Хіросіми та 60 тис. мешканців Нагасакі. Ще пів мільйона осіб з обох мість загинули протягом пів року від отриманих ран і хвороб. Японія назавжди запам'ятала, яких наслідків може завдати рішення про використання ядерної зброї або ядерного шантажу. Володимир Зеленський звертався до парламенту Японії 23 березня 2022 року. В той час Чорнобильська АЕС була окупована російськими військами. Саме тому президент України використав концепт ядерної загрози в своїй промові щоб говорити з представниками Японії зрозумілими їм категоріями та показати реальний рівень загрози. В своїй промові Володимир Зеленський використовує іменники, прикметники які входять до загального концепту “NUCLEAR”, наприклад: *“Nuclear power plant in Ukraine, where a powerful explosion occurred in 1986. Radiation release. During the elimination of the consequences of the explosion at the station,..... Lifting radioactive dust into the air. Confinement that closes the destroyed reactor. Operating nuclear waste storage facility. What sites of radioactive materials disposal were damaged. And how radioactive dust spread on the planet. There are four operating nuclear power plants on our land! These are 15 nuclear units. Russian troops have already fired from tanks at the Zaporizhzhia nuclear power plant, the largest in Europe. Russian troops also fired at a chemical plant in the Sumy region of Ukraine. There was a leak of ammonia. We are warned about possible chemical attacks, in particular with the use of sarin. Russia also uses nuclear weapons.”*

Разом з ядерною безпекою, Японію завжди приділяла багато уваги екологічній безпеці. Саме тому у своїй промові Володимир Зеленський часто звертається до представників парламенту Японії використовуючи сентенції з загального концепту “ENVIRONMENT”, наприклад: *“Environmental and food challenges are unprecedented. Protect the environment. the preservation of diversity in societies.”*

Японія – острівна країна з усіх сторін оточена водою. Вона часто страждає від великих хвиль, які стають наслідком виверження вулканів чи землетрусів. Для того щоб надати представникам японського парламенту ще більшої наочності тим проблемам та бідам, які відбуваються в Україні, Володимир Зеленський використав слово *tsunami*, яке має японське походження та стало синонімом стрімкої біди: *“I call for the united efforts of the Asian countries, your partners, to stabilize the situation. So that Russia seeks peace. And stops the tsunami of its brutal invasion of our state, Ukraine.”*

Ще одним надзвичайно важливим концептом в житті Японців є концепт сім'ї, що виражається через повагу до старших, любов до дітей, збереження традиційних сімейних цінностей та планування здорового щасливого майбутнього. Починаючи з 24 лютого 2022 року мільйони українських сімей, дітей, людей похилого віку залишилися без даху над головою, втратили здоров'я, втратили життя. Усі українці без виключення сподіваються на перемогу та майбутню відбудову країни, сподіваються на щасливе та мирне майбутнє. Виступаючи перед парламентаріями Японії, Володимир Зеленський приділяє особливу увагу концепту «FAMILY», наприклад: “..... *our people cannot even bury their murdered relatives, friends and neighbors with dignity. To make sure that we, our children, our grandchildren still have peace. For us, for future generations.my wife Olena took part in a project for children with visual impairments. In the project to create audiobooks. And she voiced Japanese fairy tales. In Ukrainian. Because they are understandable for us, for children.*”

Аналізуючи промову прем'єр-міністра Японії Кісіда Фуміо варто відзначити, що ця промова також характеризується логічністю викладу, використанням різного роду мовних і стилістичних прийомів для підсилення власної думки, використання концептів, які є зрозумілими і прийнятними не лише в Україні, а й в усьому світі.

Так, підводячи підсумки року співпраці з Україною в сфері надання допомоги, прем'єр-міністр Японії використовує статистичні дані, що додає промові об'єктивності: “*We accepted over 2,000 evacuees from Ukraine, with over 300 local governments announcing livelihood support and other assistance and more than 800 companies offering assistance such as providing employment opportunities. Since immediately after the aggression began, Japan has announced a total of US\$7.1 billion of Ukraine-related assistance, including about US\$900 million of humanitarian assistance and assistance for recovery and reconstruction and roughly US\$5.5 billion of additional financial support announced just recently. For example, the supplying of about 1,500 generators that Japan is undertaking has been providing warmth in the bitter cold to several hundred thousand Ukrainians. Also, in order to benefit an even broader range of people, we will move forward in supplying about 10 large-scale transformer facilities and about 140 units of power-related equipment*”.

Володимир Зеленський в своїй промові звертався до всього японського народу: “*Dear*

Japanese people!”. Так само і Кісіда Фуміо говорив від імені усього японського народу, постійно на цьому наголошував: “*The Japanese people have also clearly shown solidarity with the people of Ukraine over this past year., The Japanese people have been seriously affected by the rising prices of energy and food items as a result of these outrageous acts. The solidarity the Japanese people have shown despite this is, I am certain, well understood by the people of Ukraine*”.

Прем'єр-міністр Японії також не оминув тему ядерної небезпеки, до якої звертався президент України: “*Japan is the only country anywhere in the world to have suffered the devastation of atomic bombings during war. Threats by Russia to use nuclear weapons must not be allowed to defile the past 77 years of history of nuclear weapons not being used*”.

Кісіда Фуміо в своїй промові не оминув увагою і світову продовольчу кризу, спричинену російсько-українською війною, назвавши Україну однією з провідних країн-виробників та постачальників зерна: “..... *Ukraine supplied agricultural produce to countries all around the world as one of the world's leading grain-producing areas*”.

Кісіда Фуміо наголошував також на світовій безпеці без відношення до регіону: “*Within the G7, Japan is the sole member from Asia, but there is no "Europe" or "Asia" when it comes to rules for peace*”, “*we will act in cooperation with like-minded countries to contribute to building the next peaceful world order*”. Прем'єр-міністр Японії відзначив історичну важливість подій, що відбуваються: “*Now, with the world at a historic turning point,*”, а також спрогнозував щасливе майбутнє Україні на кшталт східної Азії, адже економіка цього регіону відзначається швидкими темпами будівництва та могутніми економічними реформами: “*Today's Ukraine may be tomorrow's East Asia*”.

Висновки. Підбиваючи підсумки проведеного аналізу промов президента України Володимира Зеленського до парламенту Японії та прем'єр-міністра Японії Кісіда Фуміо під час візиту в Україну можна зробити висновок, що обидві промови характеризуються логічністю та послідовністю викладення думок. Під час промов лідери держав продемонстрували надзвичайно глибокі знання історії і культури, менталітету та світогляду іншої країни. Різноманіття мовних та стилістичних прийомів зробило промови легкими для сприйняття та результативними. В подальшому увага може бути прикута до аналізу промов Володимира Зеленського до інших країн з подальшим аналізом їх результативності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy in the Parliament of Japan. 2022 URL: Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy in the Parliament of Japan — Official website of the President of Ukraine (дата звернення: 28.03.2023)
2. Press Conference by Prime Minister Kishida URL: Press Conference by Prime Minister Kishida (Speeches and Statements
by the Prime Minister) | Prime Minister's Office of Japan (kantei.go.jp) (дата звернення: 28.03.2023)
3. Аргументація. URL: Аргументація – Вікіпедія (wikipedia.org) (дата звернення: 28.03.2023)
4. Енциклопедія сучасної української мови. URL: <https://esu.com.ua/article-24374> (дата звернення: 28.03.2023)
5. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник [для студ.-ів філол. спец.-ей вищ. навч.-их закладів]. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 712 с.
6. Aristotle (2004). Rhetoric (Roberts, W.R., Trans., Reprint ed.). North Chelmsford, MA: Courier Corporation. – 171 p.
7. Johnstone, B. (2008). Discourse Analysis (2nd ed.) UK: Blackwell. – 312 p.
8. Jorgensen, M., & Phillips, L.J. (2002). Discourse Analysis as Theory and Method (1st ed.). Great Britain: Padstow, Cornwall. – 240 p.
9. Schiffrin, D., Tannen, D., & Hamilton, H. E. (2001). Introduction. In D. Schiffrin, D. Tannen & H. E. Hamilton (1st ed.), The Handbook of Discourse Analysis (pp. 1–10). Great Britain: Padstow, Cornwall. – 874 p.

UDC 811.111:373

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.3.18>

**GERMANISMS AND THEIR ADAPTATION IN THE STRUCTURE OF MODERN
ENGLISH-LANGUAGE POLITICAL TEXTS**

**ГЕРМАНІЗМИ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ У СТРУКТУРІ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ
ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ**

Sheverun N.V.,

orcid.org/0000-0002-5920-5428

Candidate of Sciences in Education,

*Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation
State University of Trade and Economics*

Herhel A.M.,

orcid.org/0009-0009-2584-3550

*Master's Student at the Department of Foreign Philology and Translation
State University of Trade and Economics*

Hromova O.V.,

orcid.org/0009-0001-9388-5543

*Master's Student at the Department of Foreign Philology and Translation
State University of Trade and Economics*

The relevance of the work lies in the fact that harmonious transition of the economic and political relations of different people, which are constantly in contact with each other, to the level of development of the new democratic society of the 21st century the translation activity plays not the least role since in the process of information exchange there is also an exchange of language elements. Therefore, the study of the development of economic and political relations requires the study of foreign language elements, their place and role in the receiving language. A large proportion of them are borrowings, in particular borrowings from German to English, which is currently the main language of international communication, a language widely used in administration, economics and politics. The article is dedicated to the research of germanisms and their adaptation in the structure of modern English-language political texts. In the process of the research the main reasons of Germanisms' borrowing into modern English are distinguished. It is investigated, that English language not only borrowed words from the German language, it also borrowed some fairly common affixes, which were later used to create new words. It is found out, that since both English and German are descended from a common branch of the